

ΑΠΟΨΗ

Γράφει
ο **Γιάννης Νισύριος**,
δικηγόρος

ΕΧΘΡΟΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

Γνωστός δικηγόρος της Θεσσαλονίκης είχε εκδώσει στη διάρκεια της δικτατορίας βιβλίο-δοκίμιο με τίτλο «Δημοκρατία-Λαϊκή κυριαρχία, ουσία και περιεχόμενο». Όσο όμως κι αν οι επισημάνσεις του περιείχαν και θετικές έννοιες, το σύγγραμμά του πέρασε σχεδόν απαρατήρητο για δύο λόγους. Πρώτον, γιατί αναμασούσε χιλιοειπωμένα νοήματα και λεκτικά σχήματα, δεύτερον, γιατί ήταν προφανές ότι εν μέσω δικτατορίας τα γραφόμενά του ήταν τουλάχιστον εκτός θέματος, δίχως ουσιαστικό αντίκρισμα, απλά για το θεαθήναι. Σήμερα κυριαρχεί το αντίστροφο. Αν τότε είχαμε δικτατορία, αλλά ο λόγος ήταν διαρκώς περί δημοκρατίας, τώρα έχουμε συχνές αναφορές στους εχθρούς της δημοκρατίας. Αυτοί προσδιορίζονται πανευρωπαϊκά ως ο εξτρεμισμός και ο λαϊκισμός, όπως εξάλλου προέκυψε από τις αναφορές του πρωθυπουργού αλλά και του κ. Σημίτη και ευρωπαίων πολιτικών σε πρόσφατη εκδήλωση για τη δημοκρατία. Αν εντάξουμε όμως την όποια κινδυνολογία στις παρούσες συνθήκες, θα δούμε από την άλλη πλευρά, δηλαδή την κυβερνητική, έναν ευρωμονόδρομο λιτότητας, περιορισμένων ατομικών δικαιωμάτων αλλά και υποβάθμισης του κοινοβουλίου και των θεσμών. Ηχεί συνεπώς παράδοξο και αδιανόητο να αντιπαραβάλλουμε σαν τη μόνη πλήρη απεικόνιση των πολιτικών δεδομένων από τη μία μεριά ένα σύστημα εξουσίας, που θέτει τον πολίτη στο περιθώριο, και από την άλλη το λαϊκισμό και τον εξτρεμισμό. Αυτή η άρνηση ενός άλλου δρόμου, ο αποκλεισμός μιας τρίτης πολιτικής επιλογής, συνιστά πράγματι κίνδυνο για τη δημοκρατία. Γιατί η απαξίωση απόψεων με την επιβολή κυρίαρχων και αδιαμφισβήτητων δογμάτων οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής εξοβελίζει κάθε διαφορετική κοινωνική έκφραση. Όταν συνεπώς ακούγεται πως κινδυνεύει η δημοκρατία, η κυβέρνηση χτυπά το καμπανάκι για την αντιπολίτευση. Άλλοτε πάλι η εξουσία της δεκαετίας του '80 έστελνε το περίφημο μήνυμα «ποτέ πια δεξιά». Και τα δύο λειτουργούν εξίσου αντιδημοκρατικά. Η αναζήτηση εχθρών του λαού, καθ' *όπως βολεύει το κυβερνών κόμμα*, έχει ημερομηνία λήξης. Η δημοκρατία δεν αποδέχεται κάθετους διαχωρισμούς. Κινδυνεύει, μόνον όταν απαξιώνεται και περιφρονείται η θεμελιώδης συνταγματική αρχή της, η λαϊκή κυριαρχία.